

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
18 januari 2005

Ons kenmerk
MLB/M/2005/1646

Uw brief van
16 december 2004

Uw kenmerk
2040504940

Onderwerp
vragen van het lid Atsma

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Economische Zaken, het antwoord op de vragen van het lid Atsma van uw Kamer over het mogelijk samengaan van verschillende dagbladen.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2040504940.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(mr. Medy C. van der Laan)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Atsma van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. M. van der Laan, en de minister van Economische Zaken over het mogelijk samengaan van verschillende dagbladen (ingezonden 15 december 2004, kenmerk 2040504940).

1. Vraag: Heeft u kennis genomen van de plannen om het Algemeen Dagblad met zeven regionale dagbladen samen te voegen tot één nieuw landelijk dagblad?¹

Antwoord: Ja, ik heb kennis genomen van de aankondiging van PCM en Wegener dat zij serieus studie gaan doen naar een mogelijke samenvoeging van een achttal krantentitels van beide concerns.

2. Vraag: Wat zijn de mogelijke gevolgen van de plannen en hoe oordeelt u over de voornemens van de betreffende dagbladuitgevers?

Antwoord: Het is nu nog te vroeg om een oordeel te geven over het voornemen van PCM en Wegener. Zij hebben aangekondigd dat eind maart een definitief voorstel te verwachten is. Zoals ik heb aangegeven in mijn brief aan de Kamer over het kabinetsvoornemen inzake een dagbladconcentratieregeling en wijziging crossownership-regeling, gaat het kabinet er van uit dat hun definitieve voorstel zal worden getoetst door de NMa.²

3. Vraag: Deelt u de mening dat opnieuw sprake is van een dreigende verschraving van het krantenaanbod in ons land?

Antwoord: Om daar een uitspraak over te kunnen doen, moet eerst het definitieve voorstel van PCM en Wegener bekend zijn.

4. Vraag: Klopt het dat u voornemens bent in de toekomst een zogenaamde pluriformiteitstoets te laten verrichten door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)? Is de NMa bevoegd en in staat een dergelijke toets te verrichten? Zo ja, welke instrumenten heeft de NMa om de pluriformiteit te waarborgen of te versterken?

Antwoord: In mijn brief aan de Kamer van 13 december jl. heb ik uiteengezet, dat het kabinet afziet van een 'inhoudelijke' pluriformiteitstoets en in plaats daarvan kiest voor een eenduidige begrenzing van marktaandeelen. Het kabinet stelt een regeling voor om dagbladconcentraties die leiden tot een marktaandeel van meer dan 35% te verbieden en wil die regeling onderbrengen in de Mededingingswet en door de NMa laten uitvoeren naast de reguliere concentratietoetsing. Zoals bekend, beschikt de NMa niet over instrumenten om de pluriformiteit van de media c.q. die van dagbladen te waarborgen of te versterken. Wel kan ook het reguliere mededingingstoezicht van de NMa op concentraties in voorkomend geval mede als effect hebben dat pluriformiteit niet door concentraties wordt aangetast.

5. Vraag: Vindt u dat de NMa in voorkomende gevallen behalve naar mededingingsaspecten ook naar de criteria in de Mediawet zou moeten kijken?

Antwoord: In het kabinetsvoorstel blijft de rol van de NMa beperkt tot het vaststellen van het marktaandeel dat door een voorgenomen concentratie wordt behaald; overschrijding van het maximum marktaandeel van 35% vormt een weigeringsgrond voor het verlenen van de benodigde vergunning op grond van de Mededingingswet. Het kabinet ziet geen rol voor de NMa bij het toetsen van criteria die in de Mediawet zijn opgenomen: dat blijft voorbehouden aan het Commissariaat voor de Media.

¹ Algemeen Dagblad, 9 december jl.

² Brief van 13 december 2004, Kamerstukken II 2004-2005, 29 692, nr. 2.

6. Vraag: Kunt u aangeven wat van de uitspraken van de NMa, enkele jaren geleden bij de overname van de VNU-dagbladen over marktaandelen en het handhaven van (zelfstandige) krantentitels en redacties terecht is gekomen?

Antwoord: De NMa stelde in maart 2000 een aantal voorwaarden aan de goedkeuring van de overname door Wegener van de VNU-dagbladen. Zo moest Wegener in Zeeland voorzien in een constructie die het onafhankelijk voortbestaan van PZC en BN/De Stem garandeert, moest Wegener verschillende huis-aan-huisbladen afstoten en moest Wegener het Dagblad De Limburger verkopen. Tevens diende Wegener de Arnhemse Courant en drie edities van het Gelders Dagblad te verkopen.

Wegener ging in beroep tegen de voorwaarden en werd door de rechtbank Rotterdam gedeeltelijk in het gelijk gesteld. Daarop voegde Wegener het Gelders Dagblad en de Arnhemse Courant samen met De Gelderlander. Het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CBB) vernietigde in december 2001 in hoger beroep de uitspraak van de rechtbank. Daarmee moesten alle voorwaarden alsnog worden uitgevoerd. Door de samenvoeging met De Gelderlander was de afstoting van de Arnhemse Courant en drie edities van het Gelders Dagblad echter niet meer uitvoerbaar. In plaats van deze voorwaarde heeft de NMa vervolgens in december 2002 andere voorwaarden opgelegd: Wegener mag de prijzen van zijn dagbladen voor abonnees en adverteerders in Gelderland niet sterker verhogen dan die in de rest van het land; ook moeten de regio-edities van De Gelderlander worden gehandhaafd en moet Wegener de mogelijkheid handhaven voor regionale en lokale adverteerders om in gedeelten van het verspreidingsgebied te adverteren. Die nieuwe voorwaarden worden tot nu toe nageleefd.

De NMa verleende in mei 2000 een vergunning aan N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf voor de overname van alle aandelen van Uitgeversmaatschappij De Limburger B.V. Hieraan werd de voorwaarde verbonden, dat De Telegraaf de onderlinge onafhankelijkheid van Dagblad De Limburger en het Limburgs Dagblad waarborgt. Ook moest De Telegraaf verschillende huis-aan-huisbladen verkopen.

In mei 2004 heeft de NMa een bedrijfsbezoek gebracht bij de Limburgse dagbladen in verband met het mogelijk niet nakomen van de voorwaarden met betrekking tot het waarborgen van hun beider onafhankelijkheid. Op 16 december 2004 heeft de NMa het verzoek van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf ontvangen om van deze verplichting te worden ontslagen. Dit verzoek is momenteel in behandeling bij de NMa.

7. Vraag: Waarom wordt het Commissariaat voor de Media niet betrokken bij het uitwerken van een zogenaamde pluriformiteitstoets?

Antwoord: In mijn eerdergenoemde brief van 13 december jl. kondig ik aan, dat het kabinet de bestaande crossownership-regeling in de Mediawet wil versoepelen. Een eventuele concentratieregeling voor andere media (met name televisie) wil het kabinet bekijken in de context van het binnenkort te verschijnen WRR-rapport over het mediabeleid, de discussie over de toekomstige positie van de publieke omroep en de nieuwe inzichten inzake grondrechten in de informatiemaatschappij. Ik zal ook het Commissariaat voor de Media hierbij betrekken.

8. Vraag: Welke concrete stappen kunt en wilt u zetten om te bevorderen dat de pluriformiteit in de pers zoveel mogelijk overeind blijft en/of gestimuleerd wordt?

Antwoord: In mijn persbrief, die ik zeer binnenkort aan de Kamer zal toesturen, ga ik nader hierop in.